

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

> Retouradres Postbus 40225, 8004 DE Zwolle

ProRail B.V.
T.a.v. [REDACTED]
Postbus 2038
3500 GA UTRECHT

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Postbus 40225,
8004 DE Zwolle
mijn.rvo.nl

T 088 042 42 42
wnb@rvo.nl

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024667624

Kenmerk
WNB/2020/041A.toek

Bijlagen
6

Datum 19 augustus 2021
Betreft Beslissing op wijzigingsverzoek

Geachte [REDACTED]

Op 16 juli 2021 heb ik uw verzoek tot wijziging van de ontheffing met kenmerk WNB/2020/041.toek voor het project 'Spoorzone Hoogeveen' ontvangen. Ik heb uw verzoek beoordeeld. In deze brief leest u wat dit betekent.

Vorig besluit

Bij besluit van 19 februari 2021 is ontheffing met kenmerk WNB/2021/041.toek verleend van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming voor het opzettelijk beschadigen en vernielen van één nest en rustplaats van de ooievaar (*Ciconia ciconia*) en artikel 3.10, lid 1, sub b Wet natuurbescherming voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote modderkruiper (*Misgurnus fossilis*) en de ringslang (*Natrix natrix*) voor de periode van 19 februari 2021 tot en met 31 december 2023.

Inhoud aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op de realisatie van het project 'Spoorzone Hoogeveen', gelegen in de gemeente Hoogeveen. Het project betreft het verleggen van de spoorboog (kilometrering 18.7 tot kilometrering 20.8), aanleg bouwweg, aanpassen infrastructuur en perrons bij station Hoogeveen, het aanpassen van het kunstwerk over de A28, aanpassen beveiligingssysteem en het plaatsen van een overloopwissel (kilometrering 24.0 tot kilometrering 24.2). De werkzaamheden bestaan uit grondverzet, het verwijderen en aanleggen van kabels, leidingen, seinen en portalen. Daarnaast worden spoorstaven dwarsliggers en spoorballast verwijderd en aangebracht. Ook worden er sloopwerkzaamheden, bouwwerkzaamheden en asfalteringswerkzaamheden uitgevoerd.

In het verzoek van 16 juli 2021 geeft u aan dat het niet mogelijk is nieuwe watergangen te realiseren voordat de andere watergangen worden gedempt. U geeft aan dat ook voor het graven van nieuwe watergangen er een bouwweg moet worden gerealiseerd en daarvoor watergangen gedempt dienen te worden. U stelt voor dat u bestaande watergangen gaat optimaliseren voor de grote modderkruiper in plaats van nieuwe watergangen te creëren.

De grote modderkruiper is afwezig in de bestaande watergangen die worden geoptimaliseerd waardoor concurrentie en verdringing wordt tegengegaan. Tevens geeft u aan hoe de te dempen watergangen zorgvuldig worden leeggevist, gebaggerd en gedempt.

Verzoek

Het verzoek tot wijziging van de ontheffing met kenmerk WNB/2020/041.toek betreft het wijzigen van de voorschriften o en p voor de grote modderkruiper.

Besluit

Ik ga akkoord met uw verzoek. Dit betekent dat de ontheffing met kenmerk WNB/2020/041.toek is gewijzigd en komt te vervallen. De wijziging ziet toe op het geschikt maken van bestaande watergangen en de wijze waarop watergangen worden gedempt voor de grote modderkruiper (voorschriften o en p uit de ontheffing). De rest van het besluit en de voorschriften blijven ongewijzigd.

Hierbij ontvangt u de nieuwe ontheffing met kenmerk WNB/2020/041A.toek. De overwegingen die ten grondslag hebben gelegen aan dit besluit worden in bijlage 1 toegelicht. Voor wat betreft mijn overige overwegingen voor de nieuwe ontheffing, de andere bevredigende oplossing en het belang, verwijs ik naar bijlage 1 van de brief van 19 februari 2021 met kenmerk WNB/2020/041.toek.

Ik verleen u voor de periode van 19 augustus 2021 tot en met 31 december 2023 ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, lid 2 Wet natuurbescherming voor het opzettelijk beschadigen en vernielen van één nest en rustplaats van de ooievaar en artikel 3.10, lid 1, sub b Wet natuurbescherming voor het opzettelijk beschadigen of vernielen van de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de grote modderkruiper en de ringslang.

Ik verleen u geen ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub a Wet natuurbescherming voor het opzettelijk doden van de grote modderkruiper en de ringslang.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemene voorschriften

- a. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soort(en) en beschreven verboden handelingen verleend.
- b. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- c. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die vallen onder de bevoegdheid van onze minister conform artikel 1.3 van de wet.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 augustus 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024667624

Kenmerk
WNB/2020/041A.toek

- d. Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'Spoorzone Hoogeveen', gelegen in de gemeente Hoogeveen aan het spoor kilometering 18.7 tot kilometering 20.8 en aan het spoor van kilometering 24.0 tot kilometering 24.2, één en ander zoals is weergegeven in figuur 2.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'EWP grote modderkruiper en ringslang Hoogeveen' van 22 januari 2021 (bijlage 2 bij dit besluit) en in figuur 3.1 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'EWP Ooievaar Hoogeveen' van 21 januari 2021 (bijlage 3 bij dit besluit).
- e. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het bevoegd gezag indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift b noodzakelijk zijn.
- f. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
- g. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- h. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar het bevoegd gezag te zenden.

Specifieke voorschriften

- i. U dient, met in achtneming van onderstaande voorschriften, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'EWP Ooievaar Hoogeveen' van 21 januari 2021 (bijlage 4 bij dit besluit), hoofdstuk 4 van het bij de aanvraag gevoegde rapport 'EWP grote modderkruiper en ringslang Hoogeveen' van 22 januari 2021 (bijlage 5 bij dit besluit) en het bij de wijzigingsaanvraag gevoegde rapport 'Adviesnota wijziging ontheffing WNB Hoogeveen onderdeel grote modderkruiper' van 16 juli 2021 (bijlage 6 bij dit besluit).
- j. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de broedperiode van de ooievaar. Deze loopt globaal van maart tot augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de ooievaar.
- k. De nestlocatie dient voorafgaand aan de broedperiode ongeschikt gemaakt te worden, onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de ooievaar.
- l. U dient na het ongeschikt maken van het nest de nestlocatie ooievaar onvriendelijk te maken door middel van het plaatsen van anti nestelvoorzieningen.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 augustus 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024667624

Kenmerk
WNB/2020/041A.toek

- m. In het geval dat er nieuwe jaarrond beschermde nesten in of in de nabijheid van het plangebied wordt aangetroffen, dient voor deze nesten een aanvullend plan ter goedkeuring te worden aangeleverd aan het bevoegd gezag. De werkzaamheden ter plaatse van de nieuw aangetroffen nesten mogen pas na goedkeuring door het bevoegd gezag plaatsvinden, en alleen buiten de broedperiode of als het nest niet in gebruik is door de soort.
- n. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de voortplantingsperiode van de grote modderkruiper. Deze loopt globaal van april tot en met augustus. Ook perioden waarin watergangen door droogte zonder water komen te staan kunnen tot de kwetsbare periode van de grote modderkruiper worden gerekend. Vooral kritisch zijn de momenten dat de luchttemperatuur onder het vriespunt ligt of als er ijs aanwezig is in de watergang. In de zomerperiode zijn de kritische perioden als de watertemperatuur boven de 25 graden Celsius komt. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de grote modderkruiper.
- o. De geschikt bevonden watergangen dienen geoptimaliseerd te zijn voordat de bestaande watergangen worden gedempt. Het profiel, de bodem/sliblaag en de vegetatie in de te optimaliseren watergangen dienen op een voor de grote modderkruiper geschikte wijze ingericht te worden op zodanige wijze dat, conform het kennisdocument grote modderkruiper BIJ12, de geoptimaliseerde watergang minimaal gelijk of beter van kwaliteit voor de grote modderkruiper is dan de bestaande watergang.
- p. Bij het ontwerp van de te optimaliseren watergangen voor de grote modderkruiper dient een ter zake deskundige betrokken te worden. Daarnaast dient het ontwerp deel uit te maken van het ecologisch werkprotocol.
- q. U dient bij de planning van de werkzaamheden rekening te houden met de voortplantingsperiode van de ringslang. Deze loopt globaal van eind maart tot en met september. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige op het gebied van de ringslang.
- r. Na plaatsing van de faunaschermen dient tot half maart dagelijks gecontroleerd te worden op eventueel binnen het scherm uitgekomen exemplaren van de ringslang. De exacte periode waarin gecontroleerd wordt dient door een ter zake deskundige bepaald te worden.

Overige voorschriften

- s. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.

¹ "Onder een ecologisch deskundige verstaan wij een persoon die ecologisch advies verstrekt of werkzaamheden begeleidt op het gebied van habitats en soorten en die schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis heeft."

- t. U dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin bovengenoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte te worden gesteld.
- u. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn, een verzoek tot verlenging van de ontheffing in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 augustus 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024667624

Kenmerk
WNB/2020/041A.toek

Bezwaar

Als u het niet eens bent met deze beslissing, kunt u binnen zes weken na verzending van deze brief digitaal of schriftelijk een bezwaarschrift indienen. De datum bovenaan deze brief is de verzenddatum.

Een digitaal bezwaarschrift kunt u indienen via mijn.rvo.nl/bezwaar. Als u schriftelijk bezwaar wilt maken, stuurt u het ondertekende bezwaarschrift naar de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, afdeling Juridische Zaken, postbus 40219, 8004 DE Zwolle.

Vermeld in uw bezwaarschrift in ieder geval onze referentie, het briefkenmerk en de datum van de beslissing waartegen u bezwaar maakt. U vindt onze referentie en het briefkenmerk in de rechter kantlijn van deze brief.

Meer informatie

Heeft u nog vragen, kijk dan op onze website mijn.rvo.nl. Of bel ons: 088 042 42 42 (lokaal tarief).

Met vriendelijke groet,

De Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,
namens deze:

Arjan Wierda
Teammanager Vergunningen Natuur Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Bijlage 1: Overwegingen Wet natuurbescherming

Instandhouding van de grote modderkruiper

Artikel 3.10, lid 1, sub b Wet natuurbescherming

De grote modderkruiper is in het plangebied aangetroffen. Door middel van eDNA bemonstering is aangetoond dat de grote modderkruiper gebruik maakt van de grotere watergangen parallel aan het spoor rondom de A28. Ondanks dat de aanwezigheid van de grote modderkruiper via elektrovissen niet is bevestigd, dient men er vanuit te gaan dat de soort voorkomt binnen het plangebied. Vanuit expertise is vastgesteld dat de grotere watergangen parallel aan het spoor rondom de A28 gebruikt worden als overwinteringsgebied. Daarnaast zijn de watergangen in de directe omgeving van het plangebied geschikt als voortplantings- en opgroei biotoop voor deze soort. Deze staan tevens in verbinding met de watergangen binnen het plangebied waardoor hier gesproken kan worden van een functioneel leefgebied.

In de vigerende ontheffing is opgenomen dat nieuwe watergangen dienen te worden gerealiseerd voordat de huidige watergangen van de grote modderkruiper worden gedempt. In het wijzigingsverzoek van 16 juli 2021 heeft u aangegeven dat het realiseren van nieuwe watergangen niet mogelijk is. U stelt voor twee bestaande watergangen te optimaliseren voor de grote modderkruiper. Tevens heeft u de wijze van het dempen van de huidige watergang nader beschreven.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in het bij de wijzigingsaanvraag gevoegde rapport 'Adviesnota wijziging ontheffing WNB Hoogeveen onderdeel grote modderkruiper' van 16 juli 2021.

Door de werkzaamheden worden watergangen gedempt en vergraven. Door het dempen en vergraven van de watergangen wordt de grote modderkruiper verstoord en weggevangen. Tevens verdwijnt er functioneel leefgebied.

U neemt maatregelen om te voorkomen dat de grote modderkruiper wordt gedood door het dempen van de watergangen. De te dempen watergangen worden voordat deze worden gebaggerd afgevist met een schepnet. Om dit te bewerkstelligen wordt de watergang eerst afgedamd. Om de watergang af te dammen wordt de watergang uitgemaaid met een maaikorf. Indien er flab/draadalg in de watergang aanwezig is wordt deze eerst verwijderd. Het maaisel dat bestaat uit water- en oeverplanten wordt op een wijze gemaaid dat er in de korf een laag vegetatie aanwezig is van maximaal 10 centimeter. Dit maaisel wordt boven het water uitgeschud zodat eventuele vissen terug het water in kunnen. Vervolgens wordt het maaisel op de kant gelegd en nagelopen op aanwezigheid van grote modderkruiper en andere vissen. Vervolgens wordt het waterpeil teruggebracht naar circa 40 – 50 centimeter hoog om het afvissen trefzekerder te maken.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 augustus 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024667624

Kenmerk
WNB/2020/041A.toek

Nadat de sloot is afgevist wordt de watergang leeggepompt en wordt de sliblaag uitgeschept met een grondbak. Bij het uitscheppen wordt per keer maximaal 10 centimeter van de sliblaag afgehaald en nagelopen op de aanwezigheid van vis. Het slib wordt vervolgens in een laag van wederom maximaal 10 centimeter uitgespreid op de kant. Het slib wordt dan nogmaals gecontroleerd zodat eventueel gevonden vissen in een emmer verzameld kunnen worden. De vissen worden zo snel mogelijk uitgezet in de aangewezen watergangen. De kraanmachinist werkt op het tempo van de begeleidend ecooloog zodat er wordt voorkomen dat er een achterstand op de inspectie van bagger plaatsvindt. Deze werkwijze geldt voor de eerste 30 centimeter van de sliblaag.

Voorafgaand aan de demping wordt de watergang afgedamd tot 5 – 10 centimeter boven het huidige waterpeil. In deze gronddam worden twee duikers aangelegd rond 315 millimeter. De onderkant van de buis komt op de hoogte van het huidige waterpeil, zodat de water afvoerende functie gegarandeerd is. De duikers worden voorzien van een gasfilter om eventuele uitspoeling van vis tegen te gaan.

De te dempen watergangen worden afgevist, gebaggerd en gedempt in de periode na de voortplanting en voor winterrust van de grote modderkruiper, van begin september tot medio november. U geeft aan dat het afvangen alleen plaats vindt bij watertemperaturen boven de 10 graden Celsius, aangezien bij lagere temperaturen de soort zich in rustfase bevindt. Tevens wordt er niet afgevangen bij temperaturen van 20 graden Celsius of hoger om zuurstofloosheid van het water tegen te gaan.

De grote modderkruiper wordt uitgezet in twee geschikte watergangen waar nog geen grote modderkruiper aanwezig zijn. Door middel van eDNA bemonstering heeft u de aanwezigheid van grote modderkruiper onderzocht in de bestaande watergangen. De twee meest geschikte watergangen waar de grote modderkruiper niet voorkomt worden geoptimaliseerd als leefgebied voor de grote modderkruiper. 'Geraapte' dieren worden in de geoptimaliseerde watergangen uitgezet zodat er geen kans is op concurrentie van leefgebied. Het optimaliseren van de watergangen bestaat voornamelijk uit de watergangen diep genoeg te maken om overwintering te faciliteren. Hiertoe worden op verschillende plekken overwinteringskuilen aangelegd met een diepte van 60 – 80 centimeter en van een oppervlakte vanaf 2 m². Het is ook van belang om de overwinteringskuilen te voorzien van een sliblaag van minimaal 10 centimeter. Het totaal aan areaal aan overwinteringskuilen bedraagt 2,5 – 5 procent van de watergang.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. De geoptimaliseerde watergangen dienen geschikt te zijn voordat de bestaande watergangen worden gedempt. Om de watergangen (beter) geschikt te maken voor de grote modderkruiper moet zowel het profiel, bodem/sliblaag als de vegetatie op een voor de grote modderkruiper geschikte wijze ingericht te worden op zodanige wijze dat, conform het kennisdocument grote modderkruiper BIJ12, de te optimaliseren watergang minimaal gelijk of beter van kwaliteit voor de grote modderkruiper is dan de te dempen watergang.

Bij het ontwerp dient een ter zake deskundige betrokken te worden en het ontwerp dient deel uit te maken van het ecologisch werkprotocol.

Door het afvissen, afdammen, het gebruik van de grondbak en het slib tweemaal te controleren op vissen zodat deze geraapt kunnen worden wordt voorkomen dat de grote modderkruiper wordt gedood bij het dempen van de watergangen. Wel wordt er leefgebied van de grote modderkruiper aangetast. Daarom is er sprake van een overtreding van verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.10, lid 1, sub b Wet natuurbescherming. Door het optimaliseren van bestaande watergangen wordt eenzelfde leefgebied teruggebracht voorafgaande aan de werkzaamheden.

De grote modderkruiper is een vrij zeldzame soort in Nederland en in de loop van de 20^e eeuw sterk afgenomen door de sterke degradatie van verlandingshabitat, wat dient als voortplantings- en opgroeigebied voor deze soort, als gevolg van menselijk ingrijpen in het watersysteem. De huidige verspreiding centraliseert zich vooral rond de (oorspronkelijke stroomgebieden van) grote rivieren en beken. Uit NDFF data blijkt dat in de omgeving van het plangebied de afgelopen 5 jaar enkele waarnemingen zijn van grote modderkruiper. De watergangen die gedempt gaan worden maken geen onderdeel uit van voortplantings- en opgroeigebied. De (continue) aanwezigheid van voortplantings- en opgroeigebied is het meest cruciaal voor de gunstige staat van instandhouding. Reden is dat de soort voor dit habitat het meest kritisch is. De diepere spoorloten, welke gedempt gaan worden, worden door de grote modderkruiper enkel gebruikt als overwinteringsgebied. Daarnaast worden eventueel aanwezige grote modderkruipers voorafgaand aan de demping weggevangen waardoor voorkomen wordt dat er individuen gedood zullen worden. Een voorwaarde aan de uitzettingswateren is dat zij in directe verbinding staan met geschikt voortplantings- en opgroeigebied. Tevens worden er sloten geoptimaliseerd welke in verbinding staan met ander leefgebied (voortplantingsgebied). Hierdoor neemt het leefgebied van de grote modderkruiper niet af.

De gunstige staat van instandhouding van de grote modderkruiper komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de door u voorgestelde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorschriften.

Met inachtneming van bovenstaande kan de ontheffing worden gewijzigd voor de wijze waarop compenserend leefgebied voor de grote modderkruiper wordt gerealiseerd en de bestaande watergangen worden gedempt. Hiertoe zijn voorschrift o en p gewijzigd. Voor wat betreft mijn overige overwegingen voor de nieuwe ontheffing, de andere bevredigende oplossing en het belang, verwijs ik naar bijlage 1 van de brief van 19 februari 2021 met kenmerk WNB/2020/041.toek.

**Rijksdienst voor
Ondernemend Nederland**

Datum
19 augustus 2021

Onze referentie
Aanvraagnummer
5190024667624

Kenmerk
WNB/2020/041A.toek